ISSN 2181-0000
Doi Journal 10.26739/2181-0000

JOURNAL OF MAMUN SCIENCE

VOLUME 3, ISSUE 5
2025

ISSN 2181-0000
Doi Journal 10.26739/2181-0000

MA'MUN UNIVERSITETI

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

3 JILD, 5 SON

ЖУРНАЛ «MAMUN SCIENCE»

ТОМ 3, НОМЕР 5

JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

VOLUME 3, ISSUE 5

ТОШКЕНТ-2025

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI
ЖУРНАЛ «MA'MUN SCIENCE» | JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»
№5 (2025) DOI http://dx.doi.org/10.26739/2181-0000-2025-5

Бош муҳаррир: | Главный редактор: Chief Editor:

Urazbayeva Dilbar Abdullayevna
Psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Ma'mun Universiteti NTM

Бош муҳаррир ўринбосари: | Заместитель главного редактора: | Deputy Chief Editor:

Xudoynazarov Egambergan Madrahimovich
Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent Ma'mun Universiteti NTM

TAHRIRIY MASLAHAT KENGASHI | EDITORIAL BOARD | РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

FILOLOGIYA FANLARI (INGLIZ TILI)
Axmedov Oybek Saporboyevich
Filologiya fanlari doktori (DSc), professor
O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti
O'rozboyev Abdulla Durdibayevich
Filologiya fanlari doktori (DSc), professor
Ma'mun Universiteti NTM
Kalandarov Oybek Ruzimbayevich
Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Ma'mun Universiteti NTM
Yakubov Muzaffar Kamildjanovich
Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Ma'mun Universiteti NTM
Galiyeva Margarita Rafaelovna
Filologiya fanlari doktori (DSc), professor
O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti
Nasrullayeva Nafisa Zafarovna
Filologiya fanlari doktori (DSc), professor
Samarqand davlat chet tillari instituti
Cho'ponov Otanazar Otojonovich
Filologiya fanlari doktori (DSc)
Urganch davlat universiteti
Yakubova Matluba Tajibayevna
Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Ma'mun Universiteti NTM
Samandarova Lola Sultanovna
Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

FILOLOGIYA FANLARI (RUS TILI)
Cho'ponov Otanazar Otojonovich
Filologiya fanlari doktori (DSc)
Urganch davlat universiteti
Ruzmetov Surojbek Allaberganovich
Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Urganch davlat universiteti

FILOLOGIYA FANLARI (NEMIS)
Yakubova Matluba Tajibayevna
Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Urganch davlat universiteti

FILOLOGIYA FANLARI (O'ZBEK TILI)
Matnazarov Javlanbek Kabulovich
Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Ma'mun Universiteti NTM

TARIX FANLARI
Anatoliy Sagdullayevich Sagdullayev
Tarix fanlari doktori, professor; akademik
O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasining haqiqiy a'zosi
Ashirov Adhamjon Azimbayevich
Tarix fanlari doktori, professor,
O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Tarix instituti.
Goncharov Yuriy Mixaylovich
Tarix fanlari doktori, professor
Altay davlat universiteti Rossiya
Shaydurov Vladimir Nikolayevich
Tarix fanlari doktori, dotsent
Leningrad davlat universiteti Rossiya
Abdullayev Utkir Ismoilovich
Tarix fanlari doktori (DSc),
dotsent Urganch davlat universiteti
Matkarimova Sadoqat Maqsudovna
Tarix fanlari doktori (DSc), dotsent
Ma'mun Universiteti NTM
Abdullayev Timur Pulatovich
Tarix fanlari nomzodi, dotsent
Ma'mun Universiteti NTM
Abdalov Umidbek Matniyazovich
Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),
Dotsent Ma'mun Universiteti NTM
Jumaniyozova Mamlakat Tojiyevna
Tarix fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Urganch davlat universiteti
Xo'jamuratov Umarjon Rustamovich
Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Urganch pedagogika instituti

PSIXOLOGIYA FANLARI
Shoumarov G'ayrat Baxromovich
Psixologiya fanlari doktori, professor; akademik
O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasining haqiqiy a'zosi
Kryukova Tatyana Leonidovna
Psixologiya fanlari doktori, professor
Kostroma davlat universiteti Belorusiya
Karpinskiy Konstantin Viktorovich
Psixologiya fanlari doktori, professor
Grodno davlat universiteti Belorusiya

IQTISODIYOT FANLARI
Ruzmetov Baxtiyar
Iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ma'mun Universiteti NTM
Sherov Alisher Bakberganovich
Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ma'mun Universiteti NTM
Voronsova Yuliya Vladimirovna
Iqtisodiyot fanlari nomzodi
Moskva davlat boshqaruvi universiteti
Jabborov Umarbek Rustambekovich
Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Ma'mun Universiteti NTM
Cho'ponov San'at Otanazarovich
Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Ma'mun Universiteti NTM
Niyazmetov Islambek Masharipovich
Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Ma'mun Universiteti NTM

PEDAGOGIKA VA FALSAFA FANLARI
Sardor Sharifzoda O'razboy Tabib o'gli
Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Ma'mun Universiteti NTM
Matnazarov Javlanbek Kabulovich
Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Ma'mun Universiteti NTM
Adilov Zafar Yunusovich
Falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Ma'mun Universiteti NTM

Slepko Yuriy Nikolayevich
Psixologiya fanlari doktori, professor
Yaroslav davlat pedagogika universiteti
Xazova Svetlana Abduraxmanovna
Psixologiya fanlari doktori, dotsent Kostroma davlat universiteti Belorusiya
Kalandarova Madina Baxadirovna
Psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Ma'mun Universiteti NTM
Nurullayeva Baxtigul Bobojonovna
Psixologiya fanlari nomzodi, dotsent Ma'mun Universiteti NTM

TIBBIYOT FANLARI
Yuldashev Baxrom Sobirjanevich
Tibbiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Ma'mun Universiteti NTM
Abdullayev Ravshanbek Babajonovich
Tibbiyot fanlari doktori, professor
Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali
Esamuratov Aybek Ibragimovich
Tibbiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali
Samandarova Barno Sultonovna
Biologiya fanlari nomzodi, dotsent
Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali
Tajiyeva Zebo Baxodirovna
Tibbiyot fanlari falsafa doktori (PhD)
Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali
Nazarova Maloxat Berdiboyevna
Tibbiyot fanlari falsafa doktori (PhD)
Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali
Xudaynazarova Salomat Ruzibaevna
Tibbiyot fanlari nomzodi, dotsent
Toshkent pediatriya tibbiyot instituti

ILMIY JURNAL TEXNIK KOTIBI
Sultanov Samandar Maxmud o`g`li
Arxeolog (tadqiqotchi pedagog)
Ma'mun Universiteti NTM

Page Maker | Верстка | Саҳифаловчи: Xurshid Mirzaxmedov

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: http://www.tadqiqot.uz/; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC the city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: http://www.tadqiqot.uz/; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

FILOLOGIYA

1. Yakubova Matluba Tajiboevna
SHEVAGA XOS LEKSIK BIRLIKLARNING ERKIN SAMANDAR SHE’RIYATIDAGI BADIIY AHAMIYATI..........8

2. Rayxan Madaminova
HOFIZ XORAZMIY “DEVON”IDAGI MA’NODOSH SO‘ZLAR TAHLILI..........17

3. Yangibayeva Nodira, Rahimova Mohigul
HAYOT-MAMOT MOTIVINING IKKI XIL BADIIY TALQINI..........25

4. Niyazmetova Shahlo Adamboyevna
ULUG‘BEK HAMDAM SHE’RLARIDA PARALLELIZMLARNING QO‘LLANILISHI VA O‘ZIGA XOSLIGI..........31

5. Pirmatova Ozodaxon Saparboyevna
SHOLICHILIK LEKSIKASI VA GURUCHLI TAOM NOMLARINING LEKSIK-GRAMMATIK XUSUSIYATLARI..........35

6. Jumanyazova Muxabbat Xusinovna
XORAZM XALQ QO‘SHIQLARI LEKSIKASIDAGI AYRIM SO‘ZLARNING ETIMOLOGIYASI XUSUSIDA..........40

7. Fayzullaeva Rukhshona Lutfulloevna, Melikova Martaba Numonovna
INFLUENCE OF GLOBALIZATION ON THE COMMUNICATION PROCESS..........44

8. Raufjon Maxmudov, Anaxon Vapayeva
O‘ZBEK VA RUS TILLARI LEKSIKASIDA ENG YANGI QATLAM..........51

9. Ихтиёр Бабаназаров
XII АСР ХОРАЗМ ИЛМИЙ-АДАБИЙ МУҲИТИДА МАҲМУД ЗАМАХШАРИЙНИНГ ТУТГАН ЎРНИ..........56

10. Rayxan Madaminova
HOFIZ XORAZMIY “DEVON”IDAGI KO‘P MA’NOLI LEKSIK BIRLIKLARNING ASARDAGI O‘RNI..........62

11. Abdullayeva Poshshajon Usmon qizi
FRAZEOLOGIK BIRLIKLAR VA ULARNING O‘RGANILISHI..........69

12. Matyakubova Surayyo Abdullayevna
OGAHIYNING TARIXIY ASARLARIDA QO‘SHMA FE’LLAR SINONIMIYASI..........73

13. Xo‘jamurodova Iroda Anvar qizi
SEMIOTIKA: NAZARIY ASOSLAR VA TADQIQOTLAR..........78

IQTISODIYOT

1. Karimova Madina
XORAZM VILOYATIDA KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING HUDUDIY XUSUSIYATLARI VA TADBIRKORLIK KO‘NIKMALARINI BAHOLASH............................83
2. Baxtiyarova Sabohat Baxtiyarovna
STRATEGIK MENEJMENTNING O‘ZBEKISTON SHAROITIDAGI TATBIQI........................91

PEDAGOGIKA

1. Davletov Erkaboy Yusubovich
BOSHLANG‘ICH SINF O‘QUVCHILARIDA TAYANCH HAYOTIY KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISH IMKONIYATLARI...95

2. Usanova Zulfiya Bozorovna
PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNING GENEZISI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI....98

3. Odinaeva Gulshoda Shavkatovna
TARBIYA DARSLARI VOSITASIDA O‘QUVCHILARDA IJTIMOIY DAXLDORLIK TUYG‘ULARINI TAKOMILLASHTIRISH METODIKASI..102

PSIXOLOGIYA

1. Raximov Bobur, Radjapova Dilnura
SHAXS IJTIMOIYLASHUVINING PSIXOLOGIK ASOSLARI...107

TARIX

1. Babajanova Nilufar Alisherovna
QUYI AMUDARYO TARIXIY-GEOGRAFIK REGIONIDA URBANISTIK JARAYONLAR. AHOLINING JOYLASHISHI VA TARIXIY TARAQQIYOT SAHIFASI.................................111

2. Bekchanov Doniyor
XORAZM JADIDLARI QARASHLARIDA DAVLAT VA JAMIYAT HAYOTINI MODERNIZATSIYALASH MASALALARI..115

3. Tajiyeva Umida Rajabboevna
O‘ZBEK XALQI MADANIYATIDA TABIATGA MUNOSABATNING BA’ZI MASALALARI...119

4. Tilovboyeva Mardona Aybekovna
O‘RTA OSIYO MINTAQASI TABIIY-GEOGRAFIK HOLATI, HUDUDIY CHEGARALARI MASALALARIGA DOIR BA’ZI CHIZGILAR..123

5. Исмаилов Улугбек Сапарбой огли
ПРОБЛЕМА ХИЩНИКОВ В ЭКОЛОГИИ ДРЕВНЕГО ПЕРИОДА ХОРЕЗМСКОГО ОАЗИСА...127

6. Rajabova Zuhra Sa’dullayevna, Raximova Intizor Rustamovna
XIX ASR OXIRI-XX ASR BOSHIDA TURKISTONDA TA’LIM TIZIMI TRANSFORMATSIYASINING BA’ZI MASALALARI...132

7. Marimov Muzaffar Erkinovich
XX ASRNING 20-30-YILLARI XORAZM OKRUGIDA SOG‘LIKNI SAQLASH SOHASI VA UNDAGI O‘ZGARISHLAR..137

8. Bekchanov Doniyor
AVAZ O‘TAR QARASHLARIDA JADIDCHILIK G‘OYALARI..141

9. Sultanov Samandar Mahmud o‘g‘li
XORAZM VOHASI VA G‘ARBIY SO‘G‘D HUDUDLARINING GEOGRAFIK SHAROITI, HUDUDIY CHEGARALARI MASALALARI...145

10. Abdullayev Abdurasul Abdulpattoevich
QUR’ONI KARIM OYATLARINI TAVIL QILISHDA ISHORIY TAFSIRLARNI O‘RNI.......149

11. Misrbekova Makhliyo
THE REPRESENTATION OF USTRUSHANA’S HISTORY IN NUMISMATIC SOURCES...155

12. Bekimbetov Bahodir Mirzabaevich
YANGI O‘ZBEKISTONDA OROL FOJIASINI HAL ETISHGA YONDASHUVNING TUBDAN O‘ZGARISHI VA UNING NATIJALARI..161

13. Xayitmuratova Zaynura G‘aybullayevna
QADIMGI MARKAZIY OSIYO XALQLARINING METROLOGIK TIZIMI: O‘LCHOV BIRLIKLARINING PAYDO BO‘LISHI VA RIVOJLANISHI..167

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI
ЖУРНАЛ «MAMUN SCIENCE»
JOURNAL «OF MAMUN SCIENCE»
ISSN: 2181-0000
www.tadqiqot.uz

PEDAGOGIKA

Davletov Erkaboy Yusubovich-
Ma'mun universiteti NTM "Umumkasbiy fanlar"
kafedrasi dotsenti, p.f.f.d. (PhD)

BOSHLANG'ICH SINF O'QUVCHILARIDA TAYANCH HAYOTIY KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISH IMKONIYATLARI

http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.15670128

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarida tayanch hayotiy kompetensiyalarni shakllantirish masalalari yoritilgan. Tayanch hayotiy kompetensiyalar o'quvchilarning kommunikativ, tanqidiy fikrlash, muloqot qilish va o'zini boshqarish qobiliyatlarini o'z ichiga oladi. Maqolada bu kompetensiyalarni rivojlantirish uchun muammoli ta'lim, faol o'qitish metodlari va axborot-kommunikatsion texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati ko'rsatilgan. Shuningdek, rivojlantirish jarayonida uchraydigan muammolar va ularni bartaraf etish usullari ham tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: tayanch hayotiy kompetensiyalar, boshlang'ich sinf, tanqidiy fikrlash, kommunikativ ko'nikmalar, o'qitish metodlari, amaliy ta'lim, muammoli ta'lim.

Давлетов Эркабой Юсубович-
Доцент кафедры "Общие профессиональные науки"
НТМ Маъмунского университета,
кандидат педагогических наук (PhD)

ВОЗМОЖНОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ОСНОВНЫХ ЖИЗНЕННЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ У УЧАЩИХСЯ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ

АННОТАЦИЯ

В данной статье освещаются вопросы формирования основных жизненных компетенций у учащихся начальной школы. Базовые жизненные компетенции включают в себя коммуникативные навыки учащихся, критическое мышление, коммуникацию и навыки самоуправления. В статье показано значение проблемного образования, активных методов обучения и использования информационно-коммуникационных технологий для развития этих компетенций. Также анализируются проблемы, возникающие в процессе разработки, и методы их устранения.

Ключевые слова: базовые жизненные компетенции, начальная школа, критическое мышление, коммуникативные навыки, методы обучения, практическое обучение, проблемное обучение.

Davletov Erkaboy Yusubovich-
Associate Professor of the "General Professional Sciences" Department,
Ma'mun University, PhD in Pedagogical Sciences

OPPORTUNITIES FOR FORMING BASIC LIFE COMPETENCIES IN PRIMARY SCHOOL STUDENTS

ABSTRACT

This article discusses the issues of forming basic life competencies in primary school students. Basic life competencies include students' communicative, critical thinking, communication and self-management skills. The article shows the importance of problem-based learning, active learning methods and the use of information and communication technologies for the development of these competencies. It also analyzes the problems encountered in the development process and methods for their elimination.

Keywords: basic life skills, primary school, critical thinking, communication skills, teaching methods, practical education, problem-based learning.

KIRISH VA DOLZARBLIGI

Zamonaviy ta'lim tizimining asosiy maqsadi o'quvchilarni nafaqat bilim bilan ta'minlash, balki ularni kundalik hayotda uchraydigan muammolarni hal etishga tayyorlashdan iboratdir. Bu maqsadga erishishda tayanch hayotiy kompetensiyalarni shakllantirish muhim o'rin tutadi. Tayanch hayotiy kompetensiyalar o'quvchilarning tanqidiy fikrlashi, o'zini boshqarishi, muloqot qilish qobiliyati va jamiyatda muvaffaqiyatli faoliyat yuritishi uchun zarur bo'lgan asosiy ko'nikmalarni o'z ichiga oladi.[2] Aynan boshlang'ich sinflarda bu kompetensiyalarning shakllanishi kelgusida o'quvchilarning shaxs sifatida rivojlanishiga poydevor yaratadi.

METODLAR VA O'RGANILISH DARAJASI

Mazkur maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarida tayanch hayotiy kompetensiyalarni shakllantirish uchun ta'lim jarayonidagi imkoniyatlar va usullar o'rganilgan. Shuningdek, bu jarayonning metodik yondashuvlari va samaradorlikka ta'sir qiluvchi omillar tahlil qilingan. Shu bilan birga, ilg'or xorijiy va mahalliy tajribalar tahlili, sinfda qo'llanilishi mumkin bo'lgan faol ta'lim metodlari va texnologiyalarning kompetensiyalarni shakllantirishdagi roli o'rganildi.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

1. Tayanch hayotiy kompetensiyalar va ularning mazmuni.

Tayanch hayotiy kompetensiyalar – o'quvchilarning kundalik hayotda muvaffaqiyatli faoliyat yuritishi uchun zarur bo'lgan asosiy qobiliyatlar majmui. Bu kompetensiyalar quyidagilarni o'z ichiga oladi:[1]

- Kommunikativ ko'nikmalar: O'quvchilarning og'zaki va yozma muloqot qilish, o'z fikrlarini ifodalash va boshqalarni tinglash qobiliyati.
- Tanqidiy va analitik fikrlash: Axborotni tahlil qilish, muammolarni aniqlash va ularni hal qilish yo'llarini topish qobiliyati.
- O'zini boshqarish: Mustaqil qaror qabul qilish, o'z vaqtini samarali boshqarish va maqsad sari intilish qobiliyati.
- Jamiyatga moslashuv: Guruhda ishlash, jamoaviy faoliyatga moslashish va boshqa odamlar bilan hamkorlik qilish qobiliyati.

Boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun ushbu kompetensiyalarni rivojlantirish nafaqat ta'limning mazmuni, balki ta'lim metodlarining samaradorligi bilan ham bog'liq.[3]

2. Tayanch hayotiy kompetensiyalarni shakllantirishning metodik yondashuvlari.

Tayanch hayotiy kompetensiyalarni rivojlantirish uchun quyidagi metodik yondashuvlar samarali hisoblanadi:

1. Muammoli ta'lim. O'quvchilarni mustaqil fikrlashga undaydigan muammoli vaziyatlarni yaratish orqali ularda tanqidiy fikrlash va muammolarni hal qilish ko'nikmasini shakllantirish mumkin.[2] Masalan, turli topshiriqlar orqali o'quvchilarga real hayotiy vaziyatlarni tahlil qilish taklif etiladi.

2. Faol o'qitish metodlari. O'yinlar, loyihaviy faoliyat va guruhli ishlash orqali o'quvchilarni jamoaviy hamkorlik va muloqot qilishga jalb qilish samarali natija beradi.[4] Masalan, sinfda rolli o'yinlarni tashkil etish orqali o'quvchilarning kommunikativ ko'nikmalari rivojlantiriladi.

3. Axborot-kommunikatsion texnologiyalarni qo'llash. Texnologiyalardan foydalanish orqali o'quvchilarni axborotni izlash, uni tahlil qilish va yaratishga o'rgatish mumkin. Bu o'quvchilarning tanqidiy fikrlash ko'nikmasini mustahkamlaydi.[1]

4. Integratsiyalashgan ta'lim yondashuvi. Fanlarni o'zaro bog'lagan holda o'qitish orqali o'quvchilarni turli sohalar bilan tanishtirish va ularni o'zaro bog'liq holda o'rganishga jalb qilish muhim ahamiyatga ega.

3. Shakllantirish jarayonida uchraydigan muammolar.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tayanch hayotiy kompetensiyalarni rivojlantirishda bir qator muammolar mavjud:

- Ta'lim jarayonida individual yondashuvning yetishmasligi.
- O'quv dasturlarining ko'proq nazariy bilimlarga asoslanganligi, amaliy ko'nikmalarga e'tibor kamligi.
- O'qituvchilarning tayanch hayotiy kompetensiyalarni shakllantirishga yo'naltirilgan maxsus bilim va ko'nikmalarining yetishmasligi.[6]

4. Rivojlantirish imkoniyatlari va tavsiyalar.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tayanch hayotiy kompetensiyalarni samarali shakllantirish uchun quyidagi chora-tadbirlarni amalga oshirish taklif etiladi:

1. Ta'lim dasturlarini amaliy va hayotiy bilimlarni ko'proq aks ettiradigan tarzda takomillashtirish.
2. O'qituvchilarning metodik ko'nikmalarini oshirishga qaratilgan maxsus trening va seminarlar tashkil etish.
3. O'quv jarayonida faol va interfaol o'qitish metodlarini kengroq joriy qilish.
4. O'quvchilarni mustaqil fikrlashga va muammoli vaziyatlarni tahlil qilishga o'rgatadigan maxsus topshiriqlarni ishlab chiqish.

XULOSA

Tayanch hayotiy kompetensiyalarni shakllantirish boshlang'ich sinf ta'limining asosiy maqsadlaridan biridir. Bu kompetensiyalar nafaqat o'quvchilarning o'quv faoliyatida, balki ularning hayotda muvaffaqiyatli faoliyat yuritishida muhim o'rin tutadi. Mazkur maqolada bu jarayonning metodik asoslari, shakllantirishda uchraydigan muammolar va ularni bartaraf etish bo'yicha tavsiyalar tahlil qilindi. Tayanch hayotiy kompetensiyalarni shakllantirishga qaratilgan integratsiyalashgan yondashuv ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Iqtiboslar/References/Сноски

1. Hasanov J. "Boshlang'ich sinf o'quvchilarida hayotiy ko'nikmalarni rivojlantirish" Ta'lim va tarbiya jurnali, 3(17), 28-34. 2021 yil.
2. Karimova G. "Ta'lim jarayonida muammoli o'qitishning ahamiyati" Oliy ta'lim izlanishlari, 4(12), 45-52. 2020-yil.
3. Davletov E. Y. THE ROLE OF BASIC AND SCIENCE COMPETENCES IN SUPPORTING PUPILS'MATURITY // Central Asian Problems of Modern Science and Education. – 2018. – T. 3. – №. 3. – С. 208-211.
4. Davletov E.Y. O'QUVCHILARDA KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISH DOLZARB IJTIMOIY-PEDAGOGIK MUAMMO SIFATIDA // Science and innovation. – 2023. – T. 2. – №. Special Issue 5. – С. 377-382.
5. Davletov E.Y. Social-Pedagogical and Psychological Aspects of Forming Initial Classes Students' Basic Competences. Eastern European Scientific Journal, 2018, No. 5, pp. 290-294.
6. Davletov E.Y. Methods and Factors of Development of Students' Information-Communicational Competences during Math Classes. Eastern European Scientific Journal, 2018, No. 1, pp. 36-39.

ISSN 2181-9696

Doi Journal 10.26739/2181-9696

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

3 JILD, 5 SON

ЖУРНАЛ «MAMUN SCIENCE»

ТОМ 3, НОМЕР 5

JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

VOLUME 3, ISSUE 5

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: http://www.tadqiqot.uz/; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: http://www.tadqiqot.uz/; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000